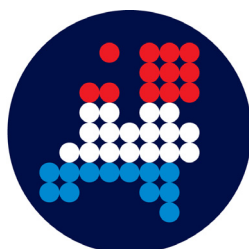

Rapport Nederlandstalige Muziek

11 september 2015

buma nl

INLEIDING

Buma Cultuur, dat het Nederlands muziekauteursrecht in zowel Nederland als in het buitenland ondersteunt en promoot, heeft TNS Nipo onderzoek laten uitvoeren naar het aandeel van Nederlandstalige muziek op de publieke landelijke, regionale en lokale zenders.

Uit verkoopcijfers van geluidsdragers en het aantal verkochte tickets voor Nederlandstalige evenementen (zoals Guus Meeuwis in het PSV Stadion, Mega Piratenfestijn, de Ziggo Dome concerten van Marco Borsato, Dutch Valley, de 200 en meer optredens voor artiesten als Frans Duijts, Jannes en Django Wagner) blijkt een brede populariteit van Nederlandstalige muziek. De indruk bestaat echter dat er een discrepantie bestaat tussen de populariteit van Nederlandstalige muziek bij een groot publiek en het aandeel Nederlandstalige muziek dat er op de radio – landelijk, regionaal en lokaal – wordt gedraaid.

Allereerst is gekeken naar het percentage Nederlandstalige muziek die de verschillende zenders draaien. Daarnaast is een vijftal professionals uit de verschillende geledingen van de muziekindustrie geïnterviewd.

Dit rapport bestaat uit een weergave van de data-analyse waarin ook de gevolgde werkwijze is beschreven in de onderzoeksverantwoording. Hierna volgt de rapportage van de gesprekken met experts. Dit aan de hand van een onderzoeksverantwoording en een samenvatting van de belangrijkste bevindingen.

DATA-ANALYSE

1.1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING DATA-ANALYSE

1.1.1 METHODE

In de analyse is er gewerkt met de top 100 van meest gedraaide nummers op de geselecteerde radiostations. Vanuit deze analyse is er per radiostation een percentage verkregen, dit percentage geeft aan hoeveel procent van het totaal aan gedraaide muziek op deze top 100 lijst Nederlandstalig is.

1.1.2 DATABESTANDEN

TNS Nipo heeft zelf geen toegang tot playlisten. Om deze reden hebben wij via Buma Cultuur beschikking gekregen over playlisten van Nederlandse radiostations (lokale, regionale en landelijke stations). De playlisten van de genoemde radiostations zijn samengesteld door het bedrijf 'Radio Monitor', een internationaal onderzoeksbureau uit Engeland gespecialiseerd in het meten van airplay op radio en internetradio.

Geselecteerde radiostations: in totaal zijn er 20 stations meegenomen in de analyse (zie 1.2.1 over een overzicht), waarvan 13 publieke regionale omroepen, 3 nationale publieke omroepen, 1 aggregatie van 20 lokale omroepen en 3 lokale zenders met een (gedeeltelijke) focus op Nederlandstalige muziek.

Periode: de playlisten zijn (op één na) gebaseerd op de periode 1 september 2014 tot en met 31 juli 2015. De aggregatie van 20 lokale omroepen heeft betrekking op de periode 1 december 2014 tot en met 31 juli 2015. Voor deze aggregatie van lokale omroepen was het niet mogelijk om een playlist te achterhalen over dezelfde periode. Dit omdat 'Radio Monitor' de lokale zenders normaal niet monitort, maar dit in opdracht van Buma Cultuur sinds december wel heeft gedaan.

Playlisten: per radiostation is er gewerkt met een top 100 van meest gedraaide nummers.

1.1.3 DATA-ANALYSE

Per radiostation is in kaart gebracht hoeveel procent van de gedraaide muziek, Nederlandstalige muziek is. In de analyse is het totaal aan gedraaide Nederlandstalige liedjes uit de top 100, afgezet tegen het totaal gedraaide nummers uit de top 100. In het geval van bijvoorbeeld Radio Oost komen we daarmee tot de volgende uitkomst: 8339 (totaal gedraaide nummers uit de top 100) afgezet tegen: 1879 (totaal gedraaide Nederlandstalige nummers uit de top 100) resulteert in: 22,5% (percentage gedraaide Nederlandstalige nummers uit de top 100).

1.2 RESULTAAT DATA-ANALYSE

1.2.1 ANALYSE VAN DE PLAYLISTEN

Hieronder is op rangorde weergegeven hoeveel procent Nederlandstalige muziek er is gedraaid op de 20 radiostations. In de rangorde is uitgegaan van het percentage in kolom A, dit percentage indiceert de Nederlandstalige nummers. Hiernaast is in kolom B per radiostation (wanneer verkrijgbaar) aangegeven wat het luistercijfer is.

Radiostation	A Percentage Nederlandstalige nummers op playlist	B Marktaandelen radiostations*
Puur NL	100%	-
RADIONL	100%	-
Radio Continu	96,2%	-
Radio M (Utrecht)	24,9%	9,3 (ORN) **
Radio Oost	22,5%	9,3 (ORN)
Radio Drenthe	19,2%	9,3 (ORN)
Omroep Fryslân	18,2%	9,3 (ORN)
Omroep Zeeland	16,4%	9,3 (ORN)
Radio Noord	14%	9,3 (ORN)
Omroep Brabant	12,4%	9,3 (ORN)
Radio West	12,2%	9,3 (ORN)
Omroep Gelderland	11,3%	9,3 (ORN)
Radio Rijnmond	7,2%	9,3 (ORN)
Limburg1	6,8%	9,3 (ORN)
Radio 2	6,8%	8,0
Radio 1	6,2%	7,5
Omroep Flevoland	5,7%	9,3 (ORN)
Radio Noord Holland	4,8%	9,3 (ORN)
20 lokale stations	4%	-
3FM	0,7%	9,0
Gemiddelde totaal	24%	
Gemiddelde nationale stations	4,6%	
Gemiddelde regionale stations	13,5%	
Gemiddelde stations met oriëntatie NL 'talig	98,7%	

* Luistercijfers van juni-juli 2015 http://www.nationaalluisteronderzoek.nl/images/Persbericht_201507.pdf

** ORN luistercijfer is een combinatie van de regionale omroepen
www.nationaalluisteronderzoek.nl/samenstelling_zenders.html

1.2.2 SAMENVATTING VAN DE MEEST OPVALLENDE RESULTATEN

- Regionale publieke radiozenders draaien over het algemeen meer Nederlandstalige muziek dan nationale radiozenders (dit heeft betrekking op de drie nationale zenders die zijn meegenomen in de analyse). Het gemiddelde onder regionale zenders is 13,5%, bij de nationale zenders is dit: 4,6%. De aggregatie van lokale zenders komt uit op een gemiddelde van 4%.
- Een tweetal regionale zenders laten hogere percentages zien dan de overige regionale zenders, dit zijn: Radio M Utrecht (24,9%) en Radio Oost (22,5%). De volgende regionale zenders scoren boven het gemiddelde van 13,5%: Radio Drenthe, Omroep Fryslân, Omroep Zeeland en Radio Noord.
- De regionale zenders die laag scoren zijn Radio Noord Holland (4,8%) en Omroep Flevoland (5,7%). Hiernaast scoren ook de volgende zenders onder het gemiddelde van 13,5%: Omroep Brabant, Radio West, Omroep Gelderland, Radio Rijnmond en Limburg1.

KWALITATIEVE GESPREKKEN MET EXPERTS

1.3 ONDERZOEKSVERANTWOORDING KWALITATIEVE GESPREKKEN

TNS Nipo heeft vijf experts gesproken over hun perceptie op de rol van de lokale en regionale publieke radiozenders ten aanzien van Nederlandstalige muziek. De selectie van experts is gedaan door Buma Cultuur.

Omschrijving experts:

- Directeur van een platenmaatschappij
- Eigenaar van een promotiebureau voor muziek
- Directeur van een regionale publieke zender
- Eigenaar van een entertainmentbedrijf (en manager van Nederlandstalige artiesten)
- Programmamaker en eindredacteur van een nationale publieke omroep

TNS Nipo sprak de experts telefonisch. De gesprekken duurden ongeveer drie kwartier.

1.4 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE PUNTEN

Men is het er over eens dat muziek en zeker Nederlandstalige muziek een belangrijk onderdeel vormt van de Nederlandse cultuur. Er zijn in Nederland veel liefhebbers van Nederlandstalige muziek. Dit blijkt onder andere uit hoge bezoekersaantallen bij evenementen met Nederlandstalige muziek (zoals het Mega Piraten Festijn) en optredens van Nederlandstalige artiesten.

Vier van de vijf experts vinden dat Nederlandstalige muziek minder vaak wordt gedraaid op de radio dan je zou verwachten. Dit is gebaseerd op de bezoekersaantallen bij evenementen met Nederlandstalige muziek en verkoopcijfers van cd's (en volgens sommigen ook streamingcijfers) van Nederlandstalige artiesten. De vijfde expert is van mening dat dit in evenwicht is.

Als reden hiervoor menen de experts dat het komt omdat de landelijke zenders zich vooral richten op de commercieel aantrekkelijke doelgroep 20-49 jarigen. Deze doelgroep zou volgens de landelijke zenders niet zo geïnteresseerd zijn in Nederlandstalige muziek, maar veel meer in muziek van internationale artiesten. Vier van de vijf experts menen dat regionale en lokale zenders te veel de koers van de landelijke publieke en commerciële zenders volgen. Het gevolg hiervan is dat zij de doelgroep niet op de juiste manier bedienen met het (regionale) Nederlandstalige aanbod. De experts vinden het logisch dat commerciële zenders, die afhankelijk zijn van advertentie inkomsten, zich vooral op de commercieel aantrekkelijke doelgroepen richten. Maar voor de publieke zenders ligt dit anders, vinden zij. De publieke omroep krijgt subsidie en zou daarom de verantwoordelijkheid moeten nemen om iedereen te bedienen, ook de liefhebbers van Nederlandstalige muziek. Daarnaast vinden zij het ook een taak van de publieke omroep om dit deel van de Nederlandse cultuur (en daarmee Nederlandstalige artiesten) te promoten.

Dit geldt des te meer voor de lokale en regionale zenders: experts zijn het er over eens dat regionale en lokale zenders regionale artiesten (en vooral jong talent) van een podium zouden moeten voorzien, omdat hier in de regio's waarschijnlijk ook grote belangstelling voor is.

Een aantal experts is voorstander van het opleggen van een verplichting aan de publieke zenders om een minimum percentage Nederlandstalige muziek te draaien. Zij zien hierin de enige manier om te bewerkstelligen dat Nederlandstalige muziek in voldoende mate aan bod komt. De experts die werken bij publieke zenders vinden dat de politiek zich niet met de muziekkeuze van programmamakers mag bemoeien. De expert van de regionale publieke zender wijst er op dat regionale zenders al een opdracht vanuit de politiek hebben om 50% van hun zendtijd aan regionaal nieuws, informatie en cultuur te wijden en dat dit prima is, maar dat je de muziekkeuze daaromheen over zou moeten laten aan de zenders zelf.